

Fra: Øystein Dahle <oystein.dahle@ka.no>
Sendt: 20. oktober 2023 13:03
Til: Fred Willy Bakke Aamelfot <Fred.Aamelfot@sandefjord.kirken.no>
Kopi: Jens A. Bjelland <jens.bjelland@ka.no>
Emne: VS: Fellesråd - møte og talerett fra ansattrepresentant?

Hei

Viser til ditt spørsmål om eventuell ordning med møte og talerett for ansattrepresentanter i kirkelig fellesråd.

Bakgrunn for dagens sammensetning av kirkelig fellesråd

Kirkeloven fra 1996 ble utviklet innenfor en statskirkeordning der det på mange områder ble lagt til grunn prinsipper og ordninger fra offentlig sektor. I offentlige folkevalgte styringsorganer er det ingen praksis med egne tilsattrepresentanter/tillitsvalgt i tillegg til de som er demokratisk valgt. Det er derfor ingen ansattrepresentant i f.eks. kommunestyre eller fylkestinget. På tilsvarende måte er det ikke åpnet for ansattrepresentanter i menighetsråd og kirkelig fellesråd. Disse rådene har imidlertid en prest som medlem, men denne har ikke rollen som ansattrepresentant, men rollen er bl.a. knyttet til behovet for samordning mellom rådsorganenes virksomhet og prestetjenesten. Kirkeordning for Den norske kirke har videreført ordningene for sammensetning av rådene fra kirkeloven. Medbestemmelse for tilsatte er etablert på andre måter, bl.a. gjennom plikten til et partssammensatt utvalg der medlemmer av fellesrådet og tillitsvalgte er i samme utvalg.

Utredninger

Sammensetningen av de kirkelige råd er vurdert ved flere anledninger, vi viser her bl.a. til Kirkerådet delutredning fra 2020 fra arbeidsgruppe 3 om «Kirkelig demokrati og valgordninger» der ansattes rolle som fast medlem i rådet omtales nærmere, bl.a. i pkt 7.4.4.

<https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkelig%20organisering/dokumenter/sluttrapporten/vedlegg%203%20rapport%20fra%20arbeidsgruppe%203%20-%20kirkelig%20demokrati%20og%20valgordninger.pdf>

Anbefalingene fra denne arbeidsgruppen var at leke kirkelig tilsatte ikke bør ha en særskilt representasjon i noen av kirkens rådsorganer. Det vises også til utedningen fra det såkalte folkevalgtutvalget om kirkelig demokrati: https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/folkevalgtutvalget/?fbclid=IwAR2gvkyNwooxmwwiE5Y5wZdhTMn0CPGPsZBgU_CG_yCwdY_HBqH0z9N0fv4

Adgang til å invitere andre inn i fellesrådets møter

Fellesrådet kan i og for seg invitere både tilsatte, tillitsvalgte, ledere av ulike utvalg e.l. eller fagpersoner inn i møter i fellesrådet hvis fellesrådets flertall åpner for dette. Disse kan da gis talerett, men ikke stemmerett. Disse kan selvsagt ikke delta i saker som er omfattet av taushetsplikt. Viser til virksomhetsreglene § 3.

KAs hovedvurdering

KA er i utgangspunktet kritisk til at det etableres faste ordninger der ansattrepresentanter gis generell møte og talerett i fellesrådet. En slik ordning kan skape uklarhet om forståelsen av fellesrådet rolle og sammensetning som demokratisk styringsorgan, og det kan svekke betydningen av de ordninger som er etablert for å ivareta hensynet til medbestemmelse i virksomheten. Det vil være utfordrende hvis det etableres faste lokale ordninger for fellesrådets arbeid som går på tvers av de ordninger som er fastsatt for styringsorganer i kirkeordningen for Den norske kirke.

Hvilket behov blir ivaretatt ved møte og talerett for ansattrepresentant?

Ut ifra det som er opplyst kan det virke som om dere vurderer en fast ordning der en eller flere ansattrepresentanter har møte og talerett i alle saker som behandles i fellesrådet. KA vil i så fall

anbefale at det klargjøres tydeligere hva som er bakgrunnen for et slikt ønske, og at det vurderes ulike alternativer for å eventuelt imøtekomme anliggendet som ligger bak dette forslaget.

- A. Er ønsket om møte og talerett fra ansattrepresentant primært knyttet til et ønske om at de ansatte deltar med sin fagkompetanse og kjennskap til det kirkelige arbeid i soknene? I så fall vil det være rom for at tilsatte kan inviteres til å delta i deler av møter ut fra hvilke sak som skal behandles, og det kan også være aktuelt å invitere inn andre fagpersoner blant frivillige eller samarbeidspartnere i lokalsamfunnet. En ordning der ulike fagpersoner inviteres inn bør derfor ikke omtales eller reguleres som ansattrepresentasjon, men bør drøftes i tilknytning til fellesrådets arbeidsform og møtestruktur. De ansattes møte og talerett bør da i tilfelle begrenses til de saker der deres fagkompetanse og arbeidsområde er relevant for saken.

Menighetsrådet er pålagt i kirkeloven § 9 sjettede ledd å innby «minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftelser om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger». På tilsvarende måte kan tilsatte inviteres til å ta del i fellesrådets rådets drøftinger når dette er relevant for saken som behandles.

- B. Er ønsket om møte og talerett fra ansattrepresentant primært knyttet til et ønske om de tilsattes perspektiv blir tydeligere i saker som omhandler forholdet mellom fellesrådet som arbeidsgiver og de tilsatte? (f.eks. personalpolitikk, reglementer, HMS, kompetanseplaner, organisering, arbeidsmiljø mv). I så fall bør dere kritisk vurdere om dagens ordning for medbestemmelse fungerer tilfredsstillende i virksomheten, da det er disse ordningene som er etablert for å imøtekomme dette anliggende. En fast deltagelse av tilsatte i rådet vil også reise spørsmål om habilitet når rådet behandler saker som berører de tilsattes arbeidsforhold, mens de ordninger for medbestemmelse som er etablert ivaretar dette på en ryddig måte.

Medbestemmelse mv

Fraværet av ansattrepresentant i styringsorganet innebærer at medbestemmelse for saker som berører de tilsatte skal ivaretas på andre måter. Dette er bakgrunnen for at et partssammensatt utvalg var omtalt i kirkeloven, og nå er omtalt i § 41 i kirkeordningen. Dette utvalget skal behandle saker som gjelder forholdet mellom arbeidsgiver og de tilsatte. Nærmere om sammensetning og oppgaver er regulert i Hovedavtalen § 10. De tilsatte deltar også i arbeidsmiljøutvalg.

KA erfarer at ønsker om ulike former for tilsattrepresentasjon i fellesrådet ofte kan ha bakgrunn i at ordningen med partssammensatt utvalg eller andre ordninger for medbestemmelse for øvrig ikke fungerer tilfredsstillende i virksomheten. Det er uheldig hvis bakgrunnen for faste ordninger med møte- og talerett for ansattrepresentasjon utvikles for å kompensere for svakheter ved de etablerte medbestemmelsesordningene. Når fellesrådet behandler saker som omhandler forholdet mellom fellesrådet som arbeidsgiver og de tilsatte, så skal saken være behandlet i partssammensatt utvalg på forhånd, og fellesrådet skal gjennom saksframlegg mv bli godt opplyst om de tilsattes synspunkter og anliggender. Vi viser også til de øvrige ordninger for samarbeid og medbestemmelse som er omtalt i Hovedavtalen for Den norske kirke. Tilsatte kan også oppnevnes i utvalg eller arbeidsgrupper som på begrensede områder kan få delegert oppgaver/myndighet.

KA vil derfor anbefale at dere kritisk vurderer tiltak for å styrke de allerede etablerte ordningene for medbestemmelse og involvering av tilsatte, da disse ordningene langt på vei skal ivareta de samme hensyn som vi antar søkes ivaretatt gjennom en ordning for møte og talerett for ansattrepresentant i selve fellesrådet.

Andre forhold

KA har erfart at noen tilsatte kan oppleve en skjevhet mellom de ansatte ved at prost/prest har fast plass i kirkelig fellesråd, mens de andre kirkelig tilsatte ikke har en tilsvarende mulighet for deltagelse og tilgang til informasjon. Det er her grunn til å understreke at prestens faste plass i rådet ikke har en rolle som ansattrepresentant, men er begrunnet i den såkalte samvirkemodellen og behovet for samordning mellom prestetjenesten og soknenes virksomhet. Denne saken kan derfor utfordre rådet til å vurdere erfaringene med prestens rolle i rådet, og om det er noe ved rådets arbeidsform som gir unødige utfordringer for samspillet mellom prest i rådet og de andre tilsatte. Det er f.eks. uheldig hvis prest/prost i fellesrådet blir gitt en rolle i å formidle synspunkter og erfaringer hos de andre tilsatte i saker som angår deres arbeidsforhold eller fagområde, på bekostning av de andre ordninger som er etablert for medbestemmelse.

Ta gjerne kontakt med KA hvis det ønskes ytterligere innspill på

Hilsen

Øystein Dahle

Fagdirektør

Avdeling for politikk, ledelse og innovasjon

Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

T 23 08 14 00

M 995 04440

www.ka.no